

ביצד צולין פרק שביעי פסחים

פא.

עין משפט ג'ר מצוה

סו א מיי פ"ה מהל'
משכז ומשכז הלכה
ט:
סח ב מיי פ"ו מהל'
ק"פ הלכה ג:
סח ג מיי פ"ג מהל'
מחוקקי כפרה הלכה
א:

רבינו הגנאל

בשני שלה ואחר כך
ראתה, דהיי וז אינה אוכלת
ופטורה למעשות פסח
שני, ושני קסבר יבבי יוסי
הטורה היתה בשעת
זריקה ובפסחה ומכאן
ולהבא מטמא כלומר
משעה שראתה היא
טמאה. איני דרי יוסי סבר
מכאן ולהבא מטמאה,
והגאון רבי יוסי אומר וז
בעל שתי ראיות ששחטו
וזרקו עליו בשביעי שלו,
וכן שומרת יום כנגד יום
ששחטו וזרקו עליה בשני
שלה ואחר כך ראתה,
מטמאין משכז ומשכז
למפרע, ושני מאי
למפרע דקתי מדרבנן,
ודייקין מדרבנן אושעיא
זב שראה זב בשביעי
שלו סותר לא שפירי,
וכל מה שנגזר באותן
ששה ימים כולן טמאין.
ורבי יוחנן אמר לא יסתור
אלא יומא, א"צ"פ שלא
ראה סמוך לשקיעת
החמה סתר היום כולו
ובחוקק טמא הוא מן
הבוקר כלומר כל מה
שנגזר היום כולו נטמאו.
ואקשינן לרי יוחנן מאי
דתיקן אי למפרע הוא
מטמא יסתור הימים כולן
אי מכלא ולהבא אפילו
יומא לא יסתור, ושני כך
אמר רב יוחנן לא יסתור
ולא יומא אלא משעה
שגא, ואמר לו רבי
אושעיא רבי יוסי קאי
כוותך, ש"מ דרבי
אושעיא סבר דהאי
דמטמא בוב בעל שתי
ראיות ובשומרת יום כנגד
יום למפרע מדרבנן, דאי
מאורייתא סתור מעליא
הוא מדאמרין ליה לרבי
יוחנן דאמר אינו סותר
ולא יומא רבי יוסי קאי
כוותך, והשאל דאוקמינא
לריי מכאן ולהבא היא
מטמאה [למח בלבד]
למעוטי, וא"ש שמינה
דבכהן הותרה לו טומאת
הההוה, ודיחין לא לעולם
בבעלים דפסח וקסבר אין
שוחטין וזורקין על טמא
שרץ, ואיצטרך קרא או
בדרך חזקה דשפעינן
מינה או בדרך חזקה
למעוטיה מטומאת
הההוה, ולרי יוסי לא
משכחת לה זבה גמורה
אלא בשופעת דם בלא
הפסקת יום בין ליום, אי
נמי ביראה שני בין
השמשות ביצד, כגון
שראתה ערב שבת בין
השמשות מחזיקין ראיותה
לשני ימים בערב שבת
ובשבת, ועוד ראתה
בשבת בין השמשות
מחזיקין ראיותה בין
השמשות לשבת בליום
ראשון, הנה ראתה שלשה
ימים זה אחר זה הרי זו
זבה גמורה, בעי רב יוסף
כהן המרצה בתמיד
הותרה לו טומאת הההוה
לא אמר רבא קל
והומר ומה יחיד שלא
הותרה לו טומאה ידועה,
שהחזיק אהן נטמאה שני
הותרה לו לחזיק טומאה
אלא בנשיא אותן בטומאה

לאן משום דסבר דציין מרצה, תימה לרשב"א מנ"ל דילמא הא
דפטורין היינו משום דקצר דנשים בשני ראיות ואורי"י דזהירא
מוכח לקמן סוף פרק האשה (דף טז:) דרבי יוסי קצר נשים בשני
חובה: **קסבר רבי יוסי מכאן ולהבא היא מטמאה**, פי' ואין
קצירא לן כרצונן דלמפרע מטמאה
וא"ת כי כ"ז נמי דטעמא דרבי יוסי
משום דקצר לין מרצה"ל מאי פריך
לימא דס"ל כרצונן וי"ל שלא רצה
לעשות מחלוקת חדשה שלא מניינו
תנאים חלוקים בזה אבל בלמפרע הוא
מטמא מניינו תנאים בשליה נדה
(דף עב.) אמתני' דטעמא יוס שלאחריו
ושימשה: **אי נמי בגון ראתה שני**
ימים בין השמשות, מדלא משני
ברואה זבילות משמע דספירת לילה
היא ספירה וכן פי' צוקטרס וקשה
לרבי"ז דתנן פ' שני דמגילה (דף כ.)
וכן שומרת יום כנגד יום לא תטבול
עד הנך החמה ומסיק בגמ' קמ"ל כיון
דבעי שימור שימור ציממא הוא וכן
בשליה נדה (דף עב.) אמר ושון
ברואה תוך י"א יום וטבולה לערב
ושמשה שמתמאים משכז ומושז וחיצין
קצרין משמע אפילו לא ראתה אח"כ
ומשום דבליה לא חשיב שימור י"א
דורא מה ספירת לילה לא היא ספירה
ומי"מ לא מצי לאוקמא ברואה זבילות
משום דכיון דקצר רבי יוסי מקצת
היום שספרה בשביעי הוי ככולו ה"ה
אם פסקה בחצי היום שיעלה לה
שימור סוף הנשאר לכך מוקי בשופעת
שלא היה סוף היום זטהרה אי"ג
ברואה שני בין השמשות ולכא למימר
שיעלה לה ה"ה אמצע היום שימור לא
אמר מקצת היום ככולו אלא או
תחלתו או סופו אבל אמצע לא וכן
איתא דזהירא צמיר צפ"ב (דף טו.)
דקאמר רבי יוסי זבה גמורה היכי
משכחת לה כיון דחזיא פלגא דיומא
אידך פלגא סליק לה שימור"י ומשני
כגון דחזיא תלמא שני סמוך לשקיעת
החמה דלא הוה שומרת ציום דסליק לה
ממינא ותלמא יומי לאו דווקא דלחיה
שלישית לא חיישין שתהא סמוך
לשקיעת החמה מאחר שכבר ראתה
שני ימים סמוך לשקיעת החמה
ובשלישי תראה באיזו שעה שמהיה
זבילה וזבנה שמרחה קודם היום שלא יעלה לה שימור תחלת יום
ג' וא"ת והא אמרין צפרק צנות רומים (דה דף לג.) דכמות יום
שפוסקת סופרתו למינן שצעה הא רבי יוסי נמי סבר הכא סוף היום
ככולו וי"ל דלא אמר סוף היום ככולו בתחלת חשבון אלא דוקא צפון
חשבון כי הכא כגון זב בשביעי או שומרת יום כנגד יום שאין לה למנות
יומא' וסוף חשבון מסוף חשבון אית לן למילף ולא מתחלת חשבון
ואשכחן חילוק בין תחלת חשבון לסוף חשבון צפ"ק דר"ה (דף ט.)
דנדה עולה לה סוף היום בתחלתה ואין תחלת היום עולה לה בצפונה
אע"ג דהתם הוי איפכא מסכנתו":

אמר רבא ק"ו ב' מקום שהותרה לו טומאה ידועה אינו דין
שהותרה לו טומאת הההוה. וא"ת וימנה לוי מה טומאה ידועה
לא הותרה אלא היכא דלא אפשר ה"ג טומאת הההוה וי"ל דעדיפא
פריך אפילו לרי' טרפון דלית ליה דיו היכא דמיפריך ק"ו (בב"ד ד' כה.) א:

לריש
בגד. **ולא משכחת טומא' התהוה ציבה: צנדה.**
הההוה ודאמר דטומאת הההוה דמת מיהא הותרה
ומכאן ולהבא מטמאה הו"ל כל יומא טומאה צנפה נשעה: **שופעת.** כל שלשה רזופין דלא הוה לה מיננה כלל: **אי נמי ברואה שני צפ"ש.** דכל
תחלת הימים היו בטומאה דלין כחן ספירה כלל. **ובשני בין השמשות סגי דליכא טומאה ג' ימים רזופין כגון צפ"ש של ע"ש יש כחן סוף ערב שבת**
ותחלת שבת וצין השמשות של מחר שהוא סוף השבת ותחלת א' צנפת הרי ג' ימים רזופין ואין כחן תחלת יום טהור שיעלה לספירה ולפי
הדברים למ"ד מקצת היום ככולו תחלת הלילה עולה לספירה וא"ש עלות השחר מדאצטרך למנקט צין השמשות ולא נקט משכחת לה בצרואה
זבילות: צממי. כל השנה ואליבא דמאן דאמר טומאה דחיה היא צניבור קבעי רב יוסף הכי אי אצטרך להדר אכהן טהור משום טומא' התהוה
אי לא ואליבא דמ"ד לקמן [ע"ז] דטומאת הההוה מרי' לין גבי מיר ועושה פסח אפי' לכתולה כגון שפוע לו לפני זריקה: **קצרנותיו.** דמיר ועושה
פסח: **צמקום שלא הוסרה לו טומאה ידועה.** כלל כגון מיר ועושה פסח שהן קרצנות יחיד: **מקום שהותרה לו טומאה ידועה.** היכא דליכא טהורין:
אינו

בשני שלה ואחר כך ראתה אינה אוכלת
ופטורה למעשות פסח שני מ"ט לאו משום
דמרצה ציין אמרי לא משום דקסבר ר' יוסי
מכאן ולהבא היא מטמאה (והתניא רבי יוסי
אומר זב בעל שתי ראיות ששחטו וזרקו עליו
בשביעי שלו ואחר כך ראה וכן שומרת יום
כנגד יום ששחטו וזרקו עליה בשני שלה
ואחר כך ראתה הרי אלו מטמאין משכז
ומושז למפרע ופטורים למעשות פסח שני
אמרי מאי למפרע מדרבנן ואף רבי אושעיא
סבר מטמא למפרע מדרבנן (והתניא רבי
אושעיא אומר אבל זב שראה בשביעי שלו
סותר את שלפניו וא"ל רבי יוחנן לא יסתור
אלא יומא ממה נפשך אי קסבר למפרע הוא
מטמא אפילו כולוהו נסתור אי קסבר מכאן
ולהבא הוא מטמא יומו נמי לא נסתור אלא
אימא לא יסתור ולא יומו וא"ל רבי יוסי קאי
כוותך והא רבי יוסי אומר מטמאין משכז
ומושז למפרע אלא לאו שמע מינה מטמא
למפרע מדרבנן ש"מ ולרי' יוסי השתא דאמר
מכאן ולהבא הוא מטמא [למח] בלבד
למעוטי מאי נפשוט מינה דבכהן והותרה לו
טומאת הההוה אמרי לעולם בבעלים ובפסח
וקסבר א' אין שוחטין וזורקין על טמא שרץ
ואיצטרך למעוטי אלא לרבי יוסי זבה גמורה
היכי משכחת לה בשופעת אי בעית אימא
כגון שראתה כל שני בין השמשות בעי רב
יוסף כהן המרצה בתמיד הותרה לו טומאת
הההוה או לא אם תמצא לומר כהן המרצה
בקרבתיהוה (של נזיר ועושה פסח) הותרה
לו טומאת הההוה כהן המרצה בתמיד מאי
מי אמרין כי גמירי טומאת הההוה בפסח
בתמיד לא גמירי או דילמא יליף תמיד
מפסח אמר רבא ק"ו ומה במקום שלא
הותרה לו טומאה ידועה הותרה לו טומאת
הההוה מקום שהותרה לו טומאה ידועה
אינו

ואסור לומר ז' אחרינן דאמליה דרי' יוחנן מה נפשך אי למפרע מטמא
לזין מקצת היום עולה לו ולא נגמרה ספירתו: ונלוה נמי נספור.
דכמי"ב וספר לו ז' ימים לטהרתו טהרה אחת לכולן שלא תהיה טומאה
מפסקת ציניה צמס' נדה (דף לג.): ואם מנה לסיורגין כי הכא יסתור
יומו וישלימנו למחר נמצאת הפסקה ציניה: **ואם מכאן ולהבא**
מטמא. שעלתה לו מקצת היום וגמרו ספורין שלו: **יומו נמי לא**
נספור. אלא הרי הוא כראיה ראשונה של יזבה אחרת ואין צה אלא
טומאת ערב ויטבול לערב ויטהר (דק"ל ראייה ראשונה של זב קרי
צמלמא הוא צמס' נדה (דף עב.): **אלא.** ה"ק ר' יוחנן לא יסתור ולא
יומו כלומר אפילו יומו לפי שכבר עלתה לו מקצת היום ככולו ושלמו
ספורין שלו וי"ל מכלל יזבה: **וא"ל.** ר' אושעיא לרבי יוחנן: **ר' יוסי**
קאי כוותך. דס"ל נמי מכאן ולהבא הוא מטמא מדפטר ליה לעיל
מפסח שני אלמא קסבר ר' אושעיא למפרע דר' יוסי מדרבנן קאמר:
והא ר' יוסי דר'. מסקנא דמליה הוא ולא משום קשיא מיימי לה: **השאל דאמר לעיל [פ:]** דאילו צבעים לא מהני שרץ וקאמר דטומאת הההוה דמת מיהא הותרה
לו: **אין שוחטין וזורקין על טמא שרץ.** ואשמעינן דטומא' הההוה נמי דחיה ליה: **היכי משכחת לה.** כיון דאית ליה מקצת היום עולה לה לספירתה
ומכאן ולהבא מטמאה הו"ל כל יומא טומאה צנפה נשעה: **שופעת.** כל שלשה רזופין דלא הוה לה מיננה כלל: **אי נמי ברואה שני צפ"ש.** דכל
תחלת הימים היו בטומאה דלין כחן ספירה כלל. **ובשני בין השמשות סגי דליכא טומאה ג' ימים רזופין כגון צפ"ש של ע"ש יש כחן סוף ערב שבת**
ותחלת שבת וצין השמשות של מחר שהוא סוף השבת ותחלת א' צנפת הרי ג' ימים רזופין ואין כחן תחלת יום טהור שיעלה לספירה ולפי
הדברים למ"ד מקצת היום ככולו תחלת הלילה עולה לספירה וא"ש עלות השחר מדאצטרך למנקט צין השמשות ולא נקט משכחת לה בצרואה
זבילות: צממי. כל השנה ואליבא דמאן דאמר טומאה דחיה היא צניבור קבעי רב יוסף הכי אי אצטרך להדר אכהן טהור משום טומא' התהוה
אי לא ואליבא דמ"ד לקמן [ע"ז] דטומאת הההוה מרי' לין גבי מיר ועושה פסח אפי' לכתולה כגון שפוע לו לפני זריקה: **קצרנותיו.** דמיר ועושה
פסח: **צמקום שלא הוסרה לו טומאה ידועה.** כלל כגון מיר ועושה פסח שהן קרצנות יחיד: **מקום שהותרה לו טומאה ידועה.** היכא דליכא טהורין:
אינו

א) מיר טו: ג) יתכן
להיות דלמיר רב אושעיא
אבל ללא מניין רב אושעיא
בצריחה שהיה רב על
פי שהוא סדר צריחות
גם ר' יוחנן פסח לא
מוכר בצריחה בשום מקום
וכן הנה צנליון צמיר
[טו:] א) נלעיל טו. וש"י,
ד) רש"ל מ"ז, א) ניקחא
[טו:] א) ויטבול ויטהר לערב
רש"ש, ז) נוע"ע חופסי'
נדה לג. ד"ה סופרמו ועוד
שם ע"ל: ד"ה היראה וכו'
מגילה כ: ד"ה ספירה
ותוס' ר"י. ד"ה ספירה
ותוספות מיר טו. ד"ה
זכא,

גליון הש"ס

גמ' וקסבר אין שוחטין
וזורקין: עין לקמן ג' ע"א
תוס' ד"ה לא קשיא:

מוסף רש"י

בשני שלה. שכבר ראתה
ציום שמיני ועד שלא
ראתה ציום תשיעי היא
שומרת כנגדו לרע' אם
תראה בג' ימים ג' ראיות
ותהא זבה (נדר טו.) אינה
אוכלת. כפסח דטמאה
היא וע"ג דלית דלית אכלת
פטורה מלעשות פסח שני
דלית פסחים לא מעכבא
(טו.) זב בעל שתי
ראיות. בין ציום אחד בין
בשני ימים כדלמירין הם
(צ"ק כד.) תלה הההוה
את הוצ' כמילת דלתי
ואת תהיה טומאתו צמור,
ואת הוצה צימס' דמדי
ואת כי יזב זב נדה
ימים רביע' מיטעו יומי
שניס רביע' שלשה ימים
(טו.) בשביעי שלו. שאין
צין זב רואה שמים לזאה
שלא אלא קרנן, שפאל
ג' מונה ז' ומיכל קרנן
ועל צ' מונה ז' ואינו
מיכל קרנן, למה נקט בעל
שתי ראיות ושומרת יום
משום דלאו בני קרנן נינהו,
דעל הק' דבני קרנן לא
מצי למשחט עליהו בשביעי
משום דלאו מצי אכלי פסח
בערב, דכפסח קרנן דבעי
לאחיי בשמיני מעכבת להו
דקרי' (צמות עד:) הביא
כפרתו אולן קדקדס (נדר
טו.)

מוסף תוספות

א. על טומאת הההוה
דריבה. תוס' שא"ת.
ב. דלא כסריא לן כרי יוסי
אלא. שם. ג. דאי איכא
שימור מיהא יחייבי קרנן
הא שמה לא תראה עור.
שם. ד. כלומר שמתחלת
לראות שעה גדולה כמבוד
יום ורואה עדי לילה. שם.
ה. משמע בהדיא דחזי
היום שבה שיעלה שימור
קרינן. שם. ו. [נ]ימא זכר
כנותאי אמרה לשפועתי.
תוס' נדה עב. ד"ה היראה.
ז. [נ]התם בחתימה
החשבוני, תחילת ספירת
יזבה, ולשם דראי אין לנו
למנות סוף היום ככולו.
תוס' שא"ת. ח. הבא אין
דין כלל ק"י. שם.